

Ratsupolusta sotatieksi

Keskiajalla tiedettiin valtakunnallisesta tieosuudesta Ylinen-Viipurintie. Ylinen-Viipurintie yhdisti kaksi tärkeää linnaa toisiinsa. Hämeen linnan ja Viipurin linnan. Tien strateginen merkitys on historiassa korostunut, mutta päiviimme asti on jäänyt vähemmälle huomiolle. Ylinen-Viipurintie on ollut Hämeen ja Karjalan yhdistävä tie. Kiitettävää nykyisin onkin, että Ylinen-Viipurintie on alkanut kiinnostaa ihmisiä. Tien vaiheita tutkivat niin historioitsijat kuin tavallisetkin ihmiset. Ylinen-Viipurintietä käyttivät niin rahvas, ylhäisö kuin sotilaatkin. Vanha Maakuntalaki vuodelta 1347 velvoitti talonpoikia pitämään teitä. Ylinen-Viipurintien perustaminen ajoittuu vuoteen 1712. Uudempi ja kunnostetumpi Ylinen-Viipurintietä käytettiin Uudenkaupungin rauhan jälkeen vuonna 1721. Maakuntalakia uudistettiin vuonna 1442. Vuonna 1655 kolme rykmenttiä marssi Ruotsulan kautta Inkerinmaalle Salpausselkää myötäillen. Hämeessä Ylinen-Viipurintie kulki Hauhon, Lammin, Hollolan, Uudenkylän kautta Iittiin.

Iitistä tie erkaantui kahdeksi tieksi, mutta historiallinen ja tärkein Ylinen-Viipurintie jatkui Iitistä Kuusankosken Kelttiin. Lautvalkaman kohdalla Keltissä Ylinen-Viipurintie jatkuu jyrkästi alas Kymijoelle. Lautvalkaman vieressä vasemmalla puolella on Kymen Paviljonki huoltamo ja ravintolarakennus. Jo 1400-luvulla Kymijoessa tiedettiin olevan lauttapaikka. Kymijoen länsipuolella Keltistä on maastollisesti vaikea havaita Ylinen-Viipurintietä. Nykyisin historiallinen tielinjaus on jäänyt rakennettujen teiden alle. Alueella on paljon ihmisen tekemiä polkuja ja teitä. Ei ole varmuutta siitä, mistä kohtaa tie kulki Udestakylästä Kelttiin. Ylinen-Viipurintie jatkui Kymijoen itäpuolella Ruotsulassa huonokuntoisena, mäkisenä ja metsäisenä ratsupolkuna, mutta vuosien saatossa ratsupolku muokkaantui kovapohjaiseksi tieksi.

Tiepohja on säilynyt vielä ajoittain hyväkuntoisena nykypäiviimme asti. Ennen vt 6 rakentamista Keltti-Kouvola välillä 1960-luvun lopulla. Paikalliset ihmiset käyttivät Ylinen-Viipurintietä Kouvolassa käydessään. Vt 6 leikkaus katkaisee tältä kohdin noin kilometri Kouvolan suuntaan Ylinen-Viipurintien. Tiessä on tässä kohtaa on Imatran Voiman suurjännitejohdot. Vesakoiden harvennustyö muutamia kesiä sitten. Sai lopullisesti katoamaan tien siitä kohtaa maastoa. Harvennusjäljet on jätetty maahan maatumään. Aluskasvillisuus on valloittanut tienpohjan. On vaikea tehdä selkoa. Mistä kohtaa tielinjaus on kulkenut aikoinaan, mutta yhtymäkohtana voidaan pitää maastossa olevaa kalliota. Tiehen yhtyi kalliroleikkauksen kohdalla toiseen tiehen. Tehden maastoon kolmion. Toinen tie tuli nykyisen Keltin voimalaitoksen luota yhtyen historialliseen Ylinen-Viipurintiehen. Vt 6:n rakennusvaiheessa kallio räjäytettiin murskeeksi tulevalle moottoriliikennetielle.

Ylinen-Viipurintie jatkuu kovapohjaisena, kuoppaisena ja kapeana moottoriliikennetien vasemmalla puolella alittaen vt 6:n. Ylinen-Viipurintie jatkuu automarket Prismaan. Vanhan tien linjaus on pääosin hävinnyt maastosta tästä kohdin, mutta osittain vielä nähtävissä maastossa. Tien päälle rakennettiin vuonna 1974 kauppakiinteistö. Aluetta kutsutaan Tommolaksi vaikka maat olivat Korjan omistuksessa. Nimi juontaa alueella olleeseen taloon. Ylinen-Viipurintie jatkui Kymen Lehtimedian ja Asko huonekaluliikkeen kohdalla alas Kouvolan Kellomäkeen vanhan kasarmirakennuksien läpi. Pieni pätkä tietä on maastossa vieläkin olemassa. Ylinen-Viipurintie yhtyi Kouvolassa läpi menevään Hamina-tiehen Kymen Lukon kohdalla. Ylinen-Viipurintie jatkui Kouvolan Marjoniemen, Tornionmäen ja Tykkimäen kautta Uttiin.

lähteet: Veikko Talven arkisto

Suomen kansallisarkisto

Ruotsin kuninkaallinen kansallisarkisto

Mika Kallioinen: Kirkon ja Kruunun välissä, suomalaiset ja keskiaika

Jukka Luoto, Etelä-Karjalan museo

Ulla-Riitta Kauppi, Museovirasto